

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/163/2014
Identifikačné číslo spisu: 4014200507
Dátum vydania rozhodnutia: 24.02.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:4014200507.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej, v právnej veci navrhovateľky Ing. W. Z., bytom G., proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o výplatu predčasného starobného dôchodku, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 1. júla 2014, č. k. 19Sd/126/2014-18, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 1. júla 2014, č. k. 19Sd/126/2014-18, v znení opravného uznesenia zo dňa 26. septembra 2014, č. k. 19Sd/126/2014-30, m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo 14. mája 2014 z r u š u j e a vec v r a c i a odporkyni na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom z 1. júla 2014, č. k. 19Sd/126/2014-18, v znení opravného uznesenia zo dňa 26. septembra 2014, č. k. 19Sd/126/2014-30, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X . zo 14. mája 2014, ktorým odporkyňa podľa § 293bt ods. 2, § 67 ods. 5 a § 112 ods. 6 a 10 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a podľa čl. 1 písm. a/ a b/ a čl. 5 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „nariadenia“) zastavila navrhovateľke výplatu predčasného starobného dôchodku od 18. júna 2014.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že rozhodnutím odporkyne z 29. januára 2008 bol navrhovateľke priznaný predčasný starobný dôchodok od 10. decembra 2007. Vzhľadom na to, že navrhovateľka bola od 1. apríla 2011 dôchodkovo poistená na území Rakúskej republiky, v zmysle ustanovenia § 293bt ods. 2 zákona jej nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku zanikol od 18. apríla 2011. Krajský súd dospel k záveru, že keď navrhovateľka bola dôchodkovo poistená ako samostatne zárobkovo činná osoba v Rakúskej republike, treba túto skutočnosť posudzovať v zmysle nariadenia, t. j. prihliadať na ňu ako keby bola navrhovateľka dôchodkovo poistená na území Slovenskej republiky. Navrhovateľke bola výplata predčasného starobného dôchodku zastavená napadnutým

rozhodnutím v súlade s ustanovením § 112 ods. 6 zákona od 18. júna 2014, teda od nasledujúceho dňa po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa už predčasný starobný dôchodok vyplatil. Z toho dôvodu krajský súd napadnuté rozhodnutie odporkyne potvrdil.

Proti rozsudku podala včas odvolanie navrhovateľka. Namietala, že predčasný starobný dôchodok poberala a súčasne pokračovala v práci v Rakúsku na základe písomného usmernenia ústredia Sociálnej poisťovne, ktoré obdržala 03.03.2011. Poskytnutá informácia odporkyne bola zavádzajúca, a na jej základe pokračovala navrhovateľka v pracovnej činnosti. Podľa jej názoru odporkyňa nesprávnym úradným postupom porušila svoje povinnosti a ukrátila ju na jej právach nezákonným zásahom. Preto navrhla rozsudok krajského súdu zmeniť, zrušiť rozhodnutie odporkyne a zaviazať ju, aby uvoľnila výplatu predčasného starobného dôchodku navrhovateľky od 18.06.2014 a percentuálne ho navýšila za dobu neoprávneného zadržania.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľky nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť a rozhodnutie odporkyne zrušiť.

Predmetom preskúmania bola zákonnosť rozhodnutia odporkyne o zastavení výplaty predčasného starobného dôchodku.

Podľa § 293bt ods. 2 zákona nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku poistenca, ktorému bol priznaný predčasný starobný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2010 a ktorému po 31. decembri 2010 vznikne dôchodkové poistenie zamestnanca alebo povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnnej osoby pred dovŕšením dôchodkového veku, sa posudzuje a jeho suma sa určuje za obdobie tohto dôchodkového poistenia podľa zákona účinného od 1. januára 2011.

Podľa § 67 ods. 5 zákona nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku zaniká odo dňa jeho splátky splatnej po dni vzniku dôchodkového poistenia zamestnanca alebo povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnnej osoby alebo odo dňa jeho splátky splatnej po dni, v ktorom sa poberateľ predčasného starobného dôchodku stal fyzickou osobou uvedenou v § 4 ods. 1 písm. d) <.. Nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku opätovne vzniká odo dňa nasledujúceho po dni zániku dôchodkového poistenia zamestnanca alebo povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnnej osoby alebo odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom fyzická osoba prestala byť fyzickou osobou uvedenou v § 4 ods. 1 písm. d) <; nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku nevznikne, ak fyzickej osobe, ktorá prestala byť fyzickou osobou podľa § 4 ods. 1 písm. d) <., vznikne povinné dôchodkové poistenie podľa § 20 ods. 4 <..

Podľa § 112 ods. 4 zákona výplata dávky sa zastaví, uvoľní alebo sa dávka vypláca v nižšej sume alebo vo vyššej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dávky.

Podľa § 112 ods. 6 zákona dávka sa odníme, zníži alebo jej výplata sa zastaví odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa dávka už vyplatila.

Podľa § 112 ods. 10 veta prvá zákona ak zanikol nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku z dôvodu vzniku dôchodkového poistenia zamestnanca alebo povinne dôchodkovo poistenej samostatne zárobkovo činnnej osoby, zúčtujú sa sumy vyplatené na predčasnom starobnom dôchodku za obdobie odo dňa splátky predčasného starobného dôchodku splatnej po dni vzniku tohto dôchodkového poistenia so sumami dôchodkovej dávky, na ktorej výplatu vznikne nárok.

Podľa čl. 1 písm. a) a b) nariadenia „činnosť ako zamestnanec“ znamená každú činnosť alebo rovnocennú situáciu, ktorá sa za takú považuje na účely právnych predpisov v oblasti sociálneho

zabezpečenia členského štátu, v ktorom takáto činnosť alebo rovnocenná situácia existuje; a „činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba“ znamená každú činnosť alebo rovnocennú situáciu, ktorá sa za takú považuje na účely právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia členského štátu, v ktorom takáto činnosť alebo rovnocenná situácia existuje.

Podľa čl. 2 bod 1 nariadenia toto nariadenie sa vzťahuje na štátnych príslušníkov členského štátu, osoby bez štátnej príslušnosti a utečencov, ktorí majú bydlisko v členskom štáte a podliehajú alebo podliehali právnym predpisom jedného alebo viacerých členských štátov, ako aj na ich rodinných príslušníkov a ich pozostalých.

Podľa čl. 5 nariadenia pokiaľ nie je v tomto nariadení ustanovené inak a vzhľadom na osobitné vykonávacie ustanovenia, platí toto:

- a) ak podľa právnych predpisov príslušného členského štátu má poskytnutie dávok sociálneho zabezpečenia a iného príjmu určité právne účinky, príslušné ustanovenia takýchto právnych predpisov sa uplatňujú tiež na poskytnutie rovnocenných dávok získaných podľa právnych predpisov iného členského štátu, alebo na príjem získaný v inom členskom štáte;
- b) ak sú podľa právnych predpisov príslušného členského štátu právne účinky prisúdené výskytom určitých faktov alebo udalostí, takýto členský štát zohľadní podobné fakty alebo udalosti, ktoré sa vyskytli v ktoromkoľvek členskom štáte, ako keby sa stali na jeho vlastnom území.

Z uvedených ustanovení vyplýva, že činnosť zamestnanca alebo činnosť samostatne zárobkovo činnej osoby vykonávaná v inom štáte sa za takú považuje na účely právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia členského štátu, v ktorom takáto činnosť alebo rovnocenná situácia existuje a ak podľa právnych predpisov príslušného členského štátu má poskytnutie dávok sociálneho zabezpečenia a iného príjmu určité právne účinky, uplatňujú sa tiež ak podľa právnych predpisov príslušného členského štátu má poskytnutie dávok sociálneho zabezpečenia a iného príjmu určité právne účinky; to znamená, že na účely ustanovenia § 293bt zákona sa za zamestnanie, resp. samostatne zárobkovú činnosť podľa právnych predpisov Slovenskej republiky považuje aj zamestnanie, resp. samostatne zárobková činnosť vykonávaná v inom členskom štáte Európskej únie a dôchodkové poistenie z tohto titulu. Na skutočnosť, že zárobková činnosť navrhovateľky z titulu výkonu samostatnej zárobkovej činnosti v Rakúsku mala za následok zánik nároku na výplatu predčasného starobného dôchodku nemá preto vplyv ani to, že navrhovateľku odporkyňa pôvodne nesprávne informovala, že taká činnosť nemá na výplatu tohto dôchodku vplyv.

Súlad ustanovenia § 293bt zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z. z. s Ústavou Slovenskej republiky bol predmetom posudzovania na Ústavnom súde.

Ústavný súd v náleze sp. zn. PL.ÚS 96/2011-83 z 28. novembra 2012 zamietol návrh skupiny poslancov na vyslovenie nesúladu uvedeného ustanovenia s ústavou.

Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že navrhovateľke nárok na predčasný starobný dôchodok a jeho výplatu vznikol pred 1. januárom 2011, pričom do 28. februára 2011 nedovŕšila dôchodkový vek, od 18. apríla 2011 do 30. apríla 2011 a od 18. júna 2011 do 31. marca 2013 bola povinne dôchodkovo poistená ako samostatne zárobkovo činná osoba v Rakúskej republike a preto v uvedených obdobiach nespĺňala podmienky pre nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku.

Z obsahu spisového materiálu, ani z obsahu rozhodnutia odporkyne však nevyplýva, že by po 31.03.2013, resp. od 18.06.2014 bola navrhovateľka znovu zárobkovo činná. V takom prípade podľa názoru odvolacieho súdu už nebol dôvod rozhodovať o zastavení výplaty starobného dôchodku podľa § 293bt v spojení s § 67 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z.

Pokiaľ odporkyňa nezastavila výplatu starobného dôchodku pred 31. marcom 2013, potom po ukončení povinného dôchodkového poistenia v Rakúskej republike už nie je možné výplatu predčasného starobného dôchodku zastaviť od neskoršej splátky (v danom prípade od 18. júna 2014). V takom

prípade možno rozhodnúť len o tom, že výplata predčasného starobného dôchodku v určitom, konkrétne uvedenom období nepatrila a možno rozhodnúť iba o zúčtovaní súm predčasného starobného dôchodku v zmysle § 112 ods. 10 zákona. Keďže zúčtovanie súm vyplateného predčasného starobného dôchodku je priamo upravené v zákone o sociálnom poistení, nemožno prihliadať na okolnosť, že navrhovateľka bola odporkyňou nesprávne informovaná, že jej výplata predčasného starobného dôchodku naďalej patrí.

Vzhľadom na vyššie uvedené, odvolací súd dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie odporkyne o zastavení výplaty predčasného starobného dôchodku nie je v súlade so zákonom. Rozsudok krajského súdu preto podľa § 250ja ods. 3 veta prvá O.s.p. zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní je odporkyňa viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 4 O.s.p.) .

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. a účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo úspešná navrhovateľka ich náhradu neuplatnila a odporkyňa bola v konaní neúspešná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.